ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
zo 6. októbra 2005 *

Vo veci C-9/04,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko) z 23. decembra 2003 a doručený Súdnemu dvoru 12. januára 2004, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Geharo BV,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia K. Lenaerts (spravodajca), N. Colneric, K. Schiemann a E. Levits,

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

* Jazyk konania: holandčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Geharo BV, v zastúpení: C. J. van Bavel a R. Bosman, advocaten,

— grécka vláda, v zastúpení: M. Apessos a M. Papida a M. Tassopoulou, splnomocnení zástupcovia,

— holandská vláda, v zastúpení: J. van Bakel a H. G. Sevenster, splnomocnené zástupkyne,

— fínska vláda, v zastúpení: T. Pynnä, splnomocnená zástupkyňa,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Kruse a K. Norman, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Simonetti a R. Troosters, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. júla 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu prílohy II časti II bodu 3 smernice Rady 88/378/EHS z 3. mája 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa bezpečnosti hračiek (Ú. v. ES L 187, s. 1; Mim. vyd. 13/009, s. 240) a článku 1 smernice Rady 91/338/EHS z 18. júna 1991, ktorou sa po desiaty krát mení a dopĺňa Smernica 76/769/EHS na aproximáciu zákonov, nariadení a administratívnych ustanovení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia marketingu a používania určitých nebezpečných látok a prípravkov (Ú. v. ES L 186, s. 59; Mim. vyd. 13/010, s. 293).

2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania začatého pred Hoge Raad der Nederlanden v trestnej veci Geharo BV (ďalej len „Geharo") za skladovanie hračiek obsahujúcich vyšší obsah kadmia, ako je maximálny prípustný obsah povolený holandským právnym poriadkom.

Právny rámec

Právny poriadok Spoločenstva

3 Smernica 88/378 má za cieľ na jednej strane odstrániť prekážky obchodu medzi členskými štátmi zavedením jednotných pravidiel týkajúcich sa podmienok bezpečnosti hračiek a na druhej strane zabezpečiť skutočnú ochranu spotrebiteľa, najmä dieťaťa, proti rizikám spojeným s používaním týchto hračiek.

4 S týmto cieľom táto smernica vo svojom článku 2 ods. 1 stanovuje, že „hračky sa môžu uviesť na trh iba vtedy, ak neohrozujú bezpečnosť a/alebo zdravie užívateľov alebo iných osôb, ak sa používajú podľa návodu alebo predvídateľným spôsobom, berúc do úvahy obvyklé správanie detí".

5 Článok 3 tej istej smernice stanovuje, že „členské štáty prijmú všetky opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby hračky nemohli byť uvedené na trh, pokiaľ nespĺňajú podstatné bezpečnostné požiadavky uvedené v prílohe II".

6 Táto príloha II s nadpisom „Podstatné bezpečnostné požiadavky na hračky" stanovuje vo svojej časti II bode 3.1:

„Hračky musia byť navrhnuté a skonštruované tak, že... nepredstavujú zdravotné nebezpečenstvá a riziká telesného poranenia požitím, vdýchnutím alebo dotykom s pokožkou, sliznicami alebo očami.

V každom prípade musia byť v zhode s príslušnými právnymi predpismi spoločenstva, ktoré sa vzťahujú na určité kategórie výrobkov alebo na zákaz, obmedzené použitie alebo označovanie určitých nebezpečných látok a prípravkov."

7 Časť II bod 3.2 tej istej prílohy stanovuje:

„Najmä pre ochranu zdravia detí nesmie biologická prípustnosť vyplývajúca z používania hračiek ako objektu prekročiť nasledujúce množstvá na deň:

...

0,6 μg kadmia,

...

alebo také iné množstvá, ktoré môžu byť stanovené pre tieto alebo iné látky v zákonodarstve spoločenstva na základe vedeckých dôkazov.

Biologickou prístupnosťou týchto látok sa rozumie rozpustný extrakt, ktorý má toxikologický význam."

8 Článok 1 smernice Rady 76/769/EHS z 27. júla 1976 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia uvádzania na trh a používania niektorých nebezpečných látok a prípravkov (Ú. v. ES L 262, s. 201; Mim. vyd. 13/003, s. 317) stanovuje:

„Bez vplyvu na uplatnenie iných dôležitých ustanovení spoločenstva sa táto smernica týka obmedzenia marketingu a použitia nebezpečných látok a prípravkov, ktoré sú uvedené v prílohe v rámci členských štátov spoločenstva."

9 Smernica 76/769 bola zmenená a doplnená najmä smernicou 91/338 smerujúcou na jednej strane k zjednoteniu vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa uvádzania na trh a používania výrobkov obsahujúcich kadmium a na druhej strane k boju proti znečisteniu životného prostredia kadmiom a ochrane ľudského zdravia.

10 Článok 1 smernice 91/338 znie takto:

„Príloha I k smernici 76/769/EHS sa týmto mení a dopĺňa podľa znenia prílohy k tejto smernici. Nové ustanovenia sa však nevzťahujú na výrobky obsahujúce kadmium, ktoré už sú pokryté inými právnymi predpismi spoločenstva."

11 Zmena a doplnenie vyplývajúce zo smernice 91/338 v prílohe I smernice 76/769 spočívala vo vložení nového bodu 24, ktorý pre určité množstvo tovarov vymenováva tri typy použitia kadmia a jeho zlúčenín — ako farbív, ako stabilizátorov a pre povrchovú úpravu — ktorých použitie upravuje.

12 Podľa znenia predmetného bodu 24.1.1 je zakázané uvádzanie na trh finálnych výrobkov alebo zložiek výrobkov vyrobených z určitých látok a prípravkov vymenovaných v tom istom bode farbených kadmiom, pokiaľ obsah kadmia prevyšuje 0,01 hmotnostného % plastového materiálu.

Vnútroštátna právna úprava

13 Dekrét týkajúci sa hračiek, prijatý na vykonanie zákona o tovaroch (Warenwetbesluit Speelgoed) z 29. mája 1991 (Stb. 1991, č. 269), bol prijatý s cieľom prebrať smernicu 88/378. Odsek 11 prílohy II tohto dekrétu stanovuje predpisy týkajúce sa bezpečnosti hračiek obsahujúcich nebezpečné zložky a prípravky a biologickú prístupnosť kadmia na 0,6 µg na deň.

14 V čase, kedy nastali skutkové okolnosti veci, dekrét týkajúci sa kadmia prijatý na vykonanie zákona o látkach nebezpečných pre životné prostredie (Cadmiumbesluit Wet Milieugevaarlijke Stoffen) z 12. októbra 1990 (Stb. 1990, č. 538), s cieľom prebrať smernice 76/769 a 91/338, zakazoval vo svojom článku 2 ods. 1 vyrábať, dovážať do Holandska, dávať k dispozícii tretím osobám alebo držať vo svojich obchodných skladoch tovary obsahujúce kadmium.

15 Podľa článku 1 dekrétu týkajúceho sa kadmia pod tovarmi obsahujúcimi kadmium sa rozumejú najmä „tovary, v ktorých je kadmium použité ako stabilizátor, pigment alebo krycia vrstva, ako aj tovary, v ktorých boli použité umelé látky alebo farbivá, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci 50 mg/kg".

Konanie pred vnútroštátnym súdom a prejudiciálna otázka

16 V rámci kontroly, ktorú vykonala Inspectie Gezondheidsbescherming Waren en Veterinaire zaken (Inšpekcia ochrany zdravia pre tovary a veterinárne produkty) vo februári 1999, bolo zistené, že Geharo drží na sklade hračky, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci 100 mg/kg.

17 Hoci v prvostupňovom konaní bola táto spoločnosť oslobodená spod obžaloby, v odvolacom konaní bola odsúdená pre porušenie dekrétu týkajúceho sa kadmia.

18 Geharo podala dovolanie, tvrdiac, že uplatnenie predmetného dekrétu odporuje smerniciam Spoločenstva. V tejto súvislosti poznamenala, že smernica 88/378 obsahuje špecifické normy týkajúce sa kadmia, prebraté dekrétom týkajúcim sa hračiek, ktoré boli v predmetných hračkách rešpektované. Keďže smernica 91/338 sa

v zmysle svojho článku 1 druhej vety nevzťahuje na výrobky obsahujúce kadmium, ktoré už sú pokryté inými právnymi predpismi spoločenstva, táto smernica, ktorej predpisy sú prevzaté dekrétom týkajúcim sa kadmia, sa neuplatňuje na predmetné hračky.

19 V tomto kontexte Hoge Raad der Nederlanden rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Vytvára druhá veta článku 1 smernice [91/338] prekážku tomu, aby predpisy stanovené v tejto smernici, čo sa týka obsahu kadmia vo (finálnych) výrobkoch a v zložkách uvedených v prílohe tejto smernice, boli uplatňované na hračky v zmysle smernice [88/379]?"

O prejudiciálnej otázke

20 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 1 smernice 91/338 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa ňou stanovený zákaz uvádzať na trh tovary, ktorých obsah kadmia prevyšuje povolené maximum, uplatňoval na hračky patriace do pôsobnosti smernice 88/378.

21 V tomto ohľade je potrebné konštatovať, že tak smernica 88/378, ako aj smernica 91/338 určujú predpisy týkajúce sa obsahu kadmia. Napriek tomu tieto predpisy sú odlišné a zodpovedajú rozdielnym cieľom.

22 Ako poznamenal generálny advokát v bodoch 39 až 42 svojich návrhov, maximálny obsah 0,01 hmotnostného % plastového materiálu, zavedený do smernice 76/769 prílohou I smernice 91/338 pre tovary farbené na báze kadmia, sa týka maximálneho množstva kadmia, ktoré môže tovar obsahovať, zatiaľ čo maximálna norma 0,6 µg biologickej prípustnosti kadmia, definovaná v časti II bode 3.2 prílohy II smernice 88/378, sa týka schopnosti látky, v danom prípade kadmia, rozpustiť sa a byť absorbovaná organizmom.

23 Skutočnosť, že predpisy stanovené smernicami 88/378 a 91/338 sa definujú vo vzťahu k rozdielnym referenčným hodnotám, sa vysvetľuje rozdielnymi cieľmi týchto smerníc. Smernica 88/378, definujúc dennú hranicu biologickej prípustnosti kadmia, má za cieľ chrániť používateľa hračky pred rizikami spojenými s chemickými vlastnosťami tovaru pri jeho používaní, zatiaľ čo smernica 91/338, obmedzujúc množstvo kadmia v tovare, spadá do politiky smerujúcej k ochrane populácie proti rozptyľovaniu kadmia v životnom prostredí vo všeobecnosti.

24 S ohľadom na rozdielny obsah a ciele predmetných predpisov, uplatnenie limitov množstva kadmia uvedených smernicou 91/338 na hračky, ktoré patria do pôsobnosti smernice 88/378, nie je nezlučiteľné s uplatnením na tie isté hračky limitu biologickej prípustnosti uvedeného smernicou 88/378.

25 Tento záver nie je spochybnený článkom 1 smernice 91/338, v zmysle ktorého sa ustanovenia zavedené touto smernicou nevzťahujú na výrobky obsahujúce kadmium, ktoré už sú pokryté inými právnymi predpismi Spoločenstva.

26 V konečnom dôsledku ustanovenia zavedené smernicou 91/338 nemôžu byť chápané v tom zmysle, že bránia akémukoľvek kumulatívnemu uplatneniu predpisov upravujúcich obsah kadmia. V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že cieľom tejto smernice je zaviesť určité predpisy týkajúce sa kadmia do prílohy I smernice 76/769. Smernica 91/338 teda nezmenila článok 1 ods. 1 smernice 76/769, podľa ktorého sa obmedzenia marketingu a použitia nebezpečných látok a prípravkov, ktoré sú uvedené v tejto prílohe použijú bez vplyvu na uplatnenie iných ustanovení Spoločenstva.

27 Berúc do úvahy ich komplementárnu povahu, uplatnenie limitu biologickej prípustnosti kadmia, upraveného smernicou 88/378 na hračky, nevylučuje uplatnenie na tie isté hračky maximálneho obsahu kadmia stanoveného neskôr smernicou 91/338.

28 Samotná smernica 88/378 predpokladá kumulatívne uplatnenie svojich vlastných predpisov a iných relevantných predpisov. Vo svojej prílohe II časti II bode 3.1 stanovuje, že v každom prípade hračky musia byť v zhode s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva, ktoré sa vzťahujú na určité kategórie výrobkov alebo na zákaz, obmedzené použitie alebo označovanie určitých nebezpečných látok a prípravkov.

29 Na položenú otázku je teda potrebné odpovedať, že článok 1 druhá veta smernice 91/338 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby zákaz uvádzať na trh tovary, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci povolené maximum, stanovený touto smernicou, bol uplatňovaný na hračky patriace do pôsobnosti smernice 88/378.

O trovách

30 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 1 druhá veta smernice Rady 91/338 z 18. júna 1991, ktorou sa po desiaty krát mení a dopĺňa Smernica 76/769/EHS na aproximáciu zákonov, nariadení a administratívnych ustanovení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia marketingu a používania určitých nebezpečných látok a prípravkov, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby zákaz uvádzať na trh tovary, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci povolené maximum, stanovený touto smernicou, bol uplatňovaný na hračky patriace do pôsobnosti smernice Rady 88/378/EHS z 3. mája 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa bezpečnosti hračiek.

Podpisy